

Maclura (Maklura)

čeleď: Moraceae

Rod byl pojmenován po americkém přírodovědci jménem W. Maclure. Roste v tropech a subtropích Ameriky, Asie a Afriky v podobě opadavého trnitého dvoudomého stromu nebo keře. Listy jsou střídavé a jednoduché. Kvete dvoudomými postranními květy, samičí v hustých hlávkách, samčí v krátkých klasech, hroznech nebo latách, korunní lístky jsou zelenavé a ochlupené. Plodem je zploštělá nažka. Nejznámějším druhem je *M. pomifera*. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Hybrida' - kříženec *M. pomifera* a *M. tricuspidata*; menší trnitý keř; listy dlouhé; květy nenápadné; plody velké, pomerančovitě

Vyhovuje jí teplo a mírný stín. Nemá specifické nároky na půdu.

Množí se semeny nebo zelenými řízkami.

Maclura africana

synonyma: *Milicia spinosa*

oblasti: Afrika

Roste v Africe v podobě keře nebo stromu. Dorůstá výšky 1,2 - 8m. Větve jsou vodorovné a opatřené trny délky 0,7 - 8,5cm. Listy jsou vejčité, eliptické až mírně obvejčité, tupé nebo mírně vykrojené, dlouhé 4 - 9cm, široké 2 - 4,5cm, báze je klínovitá a na spodní straně mohou být řídce ochlupené. Květenstvím je úžlabní svazeček o průměru až 1,3cm, vlastní květy jsou dvoudomé, bílé až žlutě zelené, na 2 - 6mm stopce. Plodenstvím je žlutě zelená jedlá hlávka o průměru do 1,8cm.

Maclura amboinensis

synonyma: *Cudrania jingdongensis*

oblasti: Myanmar (Barma), Nová Guinea

Roste od Myanmaru po Novou Guineu.

Maclura andamanica

synonyma: *Plecosperrum andamanicum*

oblasti: Laos

Roste od Laosu po Andamanské ostrovy.

Maclura brasiliensis

synonyma: *Broussonetia brasiliensis*, *Chlorophora brasiliensis*, *Chlorophora scandens*, *Ioxylon pomiferum* var. *glaberrimum*

oblasti: Brazílie, Honduras, Nikaragua, Peru, Venezuela

Roste v Brazílii, Hondurasu, Nikarague, Peru a Venezuele.

Maclura braziliensis

oblasti: Brazílie, Honduras, Nikaragua, Peru, Venezuela

Pochází z Brazílie, Hondurasu, Nikaragui, Peru a Venezuely.

Maclura cochinchinensis

synonyma: *Cudrania cochinchinensis*, *Cudrania cochinchinensis* var. *gerontogea*, *Cudrania fruticosa*, *Cudrania integra*, *Cudrania javanensis*, *Cudrania javanensis* var. *bancroftii*, *Cudrania obovata*, *Cudrania rectispina*, *Cudrania rumphii*, *Cudrania spinosus*, *M. cochinchinensis* var. *gerontogea*, *M. gerontogea*, *Trophis spinosa*, *Vanieria cochinchinensis*, *Vanieria cochinchinensis* var. *gerontogea*

oblasti: Čína, JV Asie, Nový Jižní Wales, Queensland

Roste v Číně, jihovýchodní Asii a severní Austrálii. Větve mají trny délky 1 - 3cm. Listy jsou eliptické až obvejčité, hrotité nebo zašpičatělé, dlouhé 3 - 9cm, široké 1,5 - 4,5cm, báze je klínovitá a řapíky jsou dlouhé 0,5 - 2cm. Samčí květenství má průměr 0,5 - 1cm, 5 - 8mm stopku, vlastní květy jsou 4četné, dlouhé 1,5mm, samčí květy přisedlé, 4četné a dlouhé 1,5mm. Plody jsou obvejčité až prakticky kulaté, dlouhé do 8mm a široké 6mm.

Maclura fruticosa

synonyma: *Vanieria fruticosa*

oblasti: Čína

Pochází z Číny.

Maclura pomifera (Maklura oranžová)

synonyma: *loxylon pomiferum*, *Joxylon pomiferum*, *M. aurantiaca*, *M. pomifera* var. *inermis*, *Toxylon aurantiacum*, *Toxylon maclura*, *Toxylon pomiferum*

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Írán, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kalifornie, Kansas, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maryland, Massachusetts, Michigan, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pákistán, Pennsylvania, Rhode Island, Severní Karolína, Střední střeozemí, Tennessee, Texas, Utah, Virginie, Washington, Wisconsin, Západní Virginie

Roste v USA v podobě hustého dvoudomého stromu (i keře). Dorůstá výšky 8 - 15 (i 20)m při obvodu kmene 2,5 - 3m. Kmen je krátký. Borka je hnědožlutá, hluboce svíslé brázditá. Dřevo je žluté a tvrdé. Větve jsou v mládí sivě zelené, ochlupené, mají 0,5 - 2cm trny produkující latex, pupeny jsou střídavé, vejčité nebo kulovité a hnědé s 3 - 6ti šupinami. Palisty jsou zašpičatělé a dlouhé 2,5 - 3,5mm. Listy jsou vejčité kopinaté, špičaté až zašpičatělé, dlouhé (4 -) 5 - 12 (i 16)cm, široké (2 -) 3 - 8 (i 10)cm, báze uťatá až srdčitá, zpravidla spodní strana ochlupené a řapíky jsou dlouhé (1,5 -) 2,5cm. Květenstvím je lata ze zelenožlutých květů, které jsou velmi chlupaté, samčí je kulovité, dlouhé 2,5 - 3,5cm, má 1 - 2cm stopku, vlastní květy mají 2 - 5mm stopku, kališní lístky úzce vejčité,

dlouhé 1,5mm, samičí květenství je husté, max. krátce stopkaté, kulovité, průměru 2cm, vlastní květy jsou přisedlé, kališní lístky podlouhlé, tuhé a dlouhé 4mm. Plodenství je kulovité, vrásčité, žlutě oranžové, podobné pomeranči, průměru (8 -) 10 - 15cm a obsahuje světle hnědá semena délky 1cm obalená v lepící hmotě. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Fan d'Arc' - listy velké a tmavé; odolná
- 'Inermis'/var. inermis - větve bez trnů
- 'Pulverulenta' - listy bíle pomoučené
- 'White Shield' - vzpřímený rozkladitý kulovitý habitus; výška i šířka 10,5m; větve bez trnů; listy lesklé, tmavě zelené, na podzim žluté; sterilní

Potřebuje teplé prostředí a v mládí je náchylná na mráz. V dospělosti je plně mrazuvzdorná. Nesnáší zamokřenou půdu.

Množí se dřevitými řízkami v létě, na podzim semeny a koncem zimy kořenovými řízkami.

Maclura pubescens

synonyma: *M. cochinchinensis* var. *pubescens*, *Vanieria pubescens*

oblasti: Čína

Pochází z Číny.

Maclura spinosa

oblasti: Indie, Srí Lanka, Střední Asie

Pochází z Indie a Srí Lanky.

Maclura thorelii

Maclura tinctoria

synonyma: *Broussonetia plumeri*, *Broussonetia tinctoria*, *Broussonetia xanthoxylon*, *Broussonetia zanthoxylon*, *Chlorophora mollis*, *Chlorophora tinctoria*, *Chlorophora tinctoria* f. *glabrescens*, *Chlorophora tinctoria* f. *miqueliana*, *Chlorophora tinctoria* f. *ovata*, *Chlorophora tinctoria* f. *polyneura*, *Chlorophora tinctoria* f. *tataiiba*, *Chlorophora tinctoria* subsp. *zanthoxylon*, *Chlorophora tinctoria* var. *acuminatissima*, *Chlorophora tinctoria* var. *affinis*, *Chlorophora tinctoria* var. *chlorocarpa*, *Chlorophora tinctoria* var. *ovata*, *Chlorophora tinctoria* var. *polyneura*, *Chlorophora tinctoria* var. *subintegerrima*, *Chlorophora tinctoria* var. *zanthoxylon*, *Fusticus glabra*, *Fusticus tataiiba*, *Fusticus tinctoria*, *Fusticus tinctorius*, *Fusticus vera*, *Fusticus zanthoxylon*, *loxylon mora*, *M. affinis*, *M. chlorocarpa*, *M. mora*, *M. plumerii*, *M. polyneura*, *M. sempervirens*, *M. sieberi*, *M. subintegerrima*, *M. tinctoria* var. *affinis*, *M. tinctoria* var. *chlorocarpa*, *M. tinctoria* var. *ovata*, *M. tinctoria* var. *polyneura*, *M. tinctoria* var. *subcuneata*, *M. tinctoria* var. *subintegerrima*, *M. tinctoria* var. *zanthoxylon*, *M. trilobata*, *M. velutina*, *M. zanthoxylon*, *Morus tataiiba*, *Morus tinctoria*, *Morus zanthoxylon*

oblasti: Argentina, Mexiko, Portoriko

Roste od Mexika po Argentinu.

Maclura tricuspidata (Kudranie trojlaločná)

synonyma: Cudrania tricuspidata, Cudranus triloba, Morus integrifolia, Vanieria tricuspidata, Vanieria triloba

oblasti: Georgia, Korea, Severní Karolína, Střední Čína

Pochází z Číny a Koreje. Patří mezi opadavé dvoudomé zpravidla cizosprašné stromy. Dorůstá výšky 6 - 8 (i 12)m (samičí jsou vyšší). Větve jsou pruhované, hnědé, trnité s červenohnědými pupeny. Listy jsou vejčité se špičatým koncem a kožovitým tmavězeleným povrchem. Délka dosahuje 5 - 8cm. Kvete drobnými zelenými květy v kulovitých 8mm hlávkách. Plody jsou jedlé, zdravé, růžovočervené, plodenství tvarem podobné malině nebo moruši a velikosti 2,5 - 5cm. Mají pozitivní zdravotní účinky. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Seedless' - samosprašná, nevytváří semena

Potřebuje dobře propustnou půdu bohatou na živiny, plné slunce a teplo. V teplých oblastech dokáže růst i u nás. Dobře snáší sucho. Odolává mrazům až do -27°C.

Množí se semeny (musí projít stratifikací) nebo letními řízkami roubovanými na *M. pomifera*.

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/domains/databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=451>

<http://listnate-stromy.atlasrostlin.cz/maklura-oranzova>

<http://www.botany.cz/cs/maclura-pomifera/>

http://www.uspza.cz/index_sub.php?id=10361

<https://www.rostliny.net/>